

**CONCURSUL NAȚIONAL DE OCUPARE A POSTURILOR DIDACTICE/CATEDRELOR
VACANTE/REZERVATE DIN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR
21 iulie 2026**

Probă scrisă

**ARTE VIZUALE
(EDUCAȚIE PLASTICĂ / EDUCAȚIE VIZUALĂ / EDUCAȚIE ARTISTICĂ)**

Varianta 1

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de patru ore.
- Se vor realiza, după caz, schițe și desene în creion negru, pix sau cerneală albastră.

ZADANIE I. (30 bodov)

A.

Vo výtvarnom umení zohrávajú výtvarné techniky a pracovné materiály zásadnú úlohu pri vyjadrovaní umeleckej tvorivosti. V každej oblasti výtvarnej tvorby sa uplatňujú špecifické technologické postupy, materiály, nástroje a techniky, ktoré umožňujú rozvíjať individuálnu výtvarnú koncepciu autora, ako aj skúmať estetické kvality, významové posolstvo a emocionálne pôsobenie umeleckého diela. Akvarelová maľba a maľba akrylovými farbami patria medzi rozšírené a variabilné techniky umeleckého vyjadrenia. Každá z nich má osobité technologické a výrazové charakteristiky, najmä z hľadiska použitých nástrojov, podkladových materiálov, maliarskych médií, pigmentov a spôsobu nanášania farby.

V nadväznosti na špecifický výtvarný jazyk jednotlivých oblastí výtvarného umenia odpovedzte na nasledujúce požiadavky:

- a) Uveďte tri rozdiely medzi technikou kresby uhlíkom a technikou maľby akrylovými farbami so zreteľom na použité nástroje, výtvarné materiály, podkladové nosiče, technologický postup alebo charakter použitých pigmentov. **3p**
- b) Vymenujte tri techniky modelovania z keramickej hliny. **3p**
- c) Opíšte jednu z vyššie uvedených maliarskych techník podľa vlastného výberu: akvarelovú maľbu alebo maľbu akrylovými farbami. **2p**
- d) Uveďte jeden vizuálno-plastický efekt, ktorý môže vzniknúť v kompozíciách vytvorených technikou kresby grafitovou ceruzou. **3p**

B.

Výtvarná kompozícia je základným pojmom vo výtvarnom umení. Označuje usporiadanie výtvarných prvkov a výrazových prostriedkov do jednotného celku s cieľom vytvoriť esteticky, obsahovo a významovo ucelené dielo. Predstavuje jednu zo základných tvorivých schopností, ktorú umelec rozvíja a zdokonaľuje počas celej svojej umeleckej praxe.

Na základe citátu Henriho Matisa: „Kompozícia je umenie dekoratívne usporiadať rôzne prvky, ktoré má maliar k dispozícii, aby vyjadril svoje pocity,“ napíšte esej s názvom „Morfológia pocitu vo výtvarnej kompozícii“, v ktorej sa zameriate na:

- a) definovanie nasledujúcich pojmov: výtvarná kompozícia, výtvarný bod, farebný kontrast; **3p**
- b) predstavenie, podľa vlastného výberu, dvoch farebných škál využívaných vo výtvarnej kompozícii; **4p**
- c) opis dvoch farebných kontrastov, ktoré zohrávajú úlohu pri organizácii kompozícií s jedným alebo viacerými centrami záujmu; **4p**

- d) vysvetlenie rozdielu medzi spôsobom získania farebného odtieňa a farebného tónu; 3p
- e) opis technického postupu, pri ktorom sa farebné škály využívajú na zabezpečenie kompozičnej jednoty, s uvedením príkladu umelca alebo umeleckého smeru z dejín umenia. 3p

Poznámka: Pri hodnotení sa bude prihliadať na logickú štruktúru obsahu (1b) a na používanie odbornej terminológie (1b).

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

A.

Tvorba Antoniho Gaudího a katalánsky modernizmus predstavujú významný medzník vo vývine svetovej architektúry. Sú oceňované pre jedinečné prepojenie konštrukčnej inovácie, remeselnej virtuozity a organických foriem inšpirovaných prírodou. Gaudí je známy majstrovským využívaním tradičných remeselných techník, uplatňovaním zložitej geometrie a schopnosťou premieňať architektonické objekty na dynamické, takmer živé organizmy, zbavené strnulosti priamych línií.

Vytvorte stručný výklad, v ktorom zdôvodníte originalitu a novátorský charakter jeho tvorby.

Pri vypracovaní práce sa zamerajte na:

- a) upresnenie historicko-kultúrnych podmienok, ktoré podporili rozvoj umelcovej tvorby, so zreteľom na jej časové zaradenie a dve kultúrne špecifiká daného obdobia; 3p
- b) zdôvodnenie príslušnosti umelca k európskemu umeleckému štýlu alebo smeru, do ktorého sa jeho tvorba zaraďuje, a predstavenie umeleckého posolstva vyjadreného prostredníctvom jeho diel; 2p
- c) opis troch charakteristických znakov umelcovej tvorby na príklade troch rôznych diel, pričom uvediete ich názvy. 6p

B.

Význam vizuálneho obrazu v dejinách umenia spočíva v jeho schopnosti syntetizovať ideovú a estetickú víziu umeleckého smeru prostredníctvom dôsledného využívania prvkov výtvarného jazyka a uplatňovania inovatívnych techník a postupov. Tieto prostriedky premieňajú výtvarnú kompozíciu z jednoduchého zobrazenia reality na konceptuálne vyjadrenie autorovho umeleckého zámeru.

Analyzujte spôsob, akým sa vizuálny obraz stáva prostriedkom komunikácie umeleckej vízie, na základe nasledujúcich požiadaviek:

- a) spresnite dve charakteristiky umeleckého smeru romantizmus, ktoré sa prejavujú v dielach vytvorených v tomto období; 2p
- b) opíšte z kompozičného hľadiska umelecké dielo reprezentatívne pre abstraktný expresionizmus, pričom uvediete názov diela a jeho autora; 3p
- c) vysvetlite na príklade troch diel prínos výtvarného rytmu — polohy, smeru a pohybu — k expresívnemu a dekoratívne stvárneniu výtvarného priestoru. Vyberte jedno dielo z tvorby Pieta Mondriana, jedno dielo z tvorby Victora Vasarelyho a jedno dielo ďalšieho významného umelca z dejín európskeho alebo rumunského umenia. Pri každom diele uveďte autora, názov diela a úlohu, ktorú výtvarný rytmus v kompozícii zohráva; 7p
- d) analyzujte z kompozičného hľadiska jedno z diel rumunského maliara Nicolaeho Tonitzu a uveďte jeho názov; 2p
- e) vymenujte diela sochára Constantina Brâncușiho, ktoré sú súčasťou monumentálneho súboru v meste Târgu-Jiu v Rumunsku, pričom uvediete ich názvy. 3p

Poznámka: Pri hodnotení sa bude prihliadať na logickú štruktúru obsahu (1b) a na používanie odbornej terminológie (1b).

ZADANIE III.

(30 bodov)

Nasledujúca ukážka je súčasťou učebných osnov predmetu Výtvarná výchova pre 8. ročník, schválených nariadením OMEN nr. 3393 / 28.02.2017:

Všeobecná kompetencia 3: Vyjadrovanie myšlienok, pocitov a posolstiev prostredníctvom umelecko-vizuálneho jazyka v rozličných kontextoch

Špecifická kompetencia	Obsahy
3.1. Skúmanie alternatívnych spôsobov vyjadrovania myšlienok, pocitov a posolstiev v rôznych oblastiach umeleckej tvorby	Štúdia podľa skutočnosti – ceruza a farba: zátišie; - tvorba tematických kompozícií so zreteľom na farebné harmónie

Na základe vyššie uvedenej ukážky vypracujte esej na tému: **Didaktické stratégie, metódy a techniky stimulácie a odblokovania tvorivosti na hodine výtvarnej výchovy / v umeleckom vzdelávaní.**

Pri vypracovaní práce sa zamerajte na:

- a) definovanie nasledujúcich pojmov: didaktická stratégia, didaktická metóda, organizačná forma vyučovania; **6p**
- b) formulovanie troch operačných cieľov podľa Bloomovej taxonómie alebo podľa modelu R. Magera pre výtvarný obsahový celok Štúdia podľa skutočnosti – ceruza a farba: zátišie, uvedený vo vyššie citovanej ukážke z učebných osnov; **6p**
- c) predstavenie jednej vyučovaco-učebnej aktivity, v ktorej sa využije metóda odblokovania tvorivosti s cieľom podporiť spontánne výtvarné vyjadrenie a rozvíjať špecifickú kompetenciu 3.1.; **4p**
- d) vymenovanie dvoch didaktických prostriedkov využiteľných na podporu stimulácie tvorivosti na hodine výtvarnej výchovy a na formovanie špecifickej kompetencie 3.1.; **2p**
- e) vysvetlenie jedného rozdielu medzi imitatívnym výtvarným prejavom a osobitým/autorským výtvarným prejavom, ako aj uvedenie jednej výhody podporovania slobodného výtvarného vyjadrovania pri formovaní špecifickej kompetencie 3.1.; **2p**
- f) uvedenie jednej výhody a jednej nevýhody úplnej slobody výtvarného vyjadrovania (bez technických obmedzení) z hľadiska stimulácie tvorivosti a formovania špecifickej kompetencie 3.1.; **2p**
- g) uvedenie štyroch stratégií alebo postupov stimulácie tvorivosti, ktoré možno využiť pri individualizovanom a diferencovanom prístupe k žiakom v rámci hodiny výtvarnej výchovy s názvom Zátišie vo farbe; **4p**
- h) vysvetlenie úlohy múzejného a výstavného priestoru ako komplexného zdroja analýzy, interpretácie a tvorby vo výtvarnom umení, ako aj jeho významu pri formovaní špecifickej kompetencie 3.1. **2p**

Poznámka: Pri hodnotení sa bude prihliadať na logickú štruktúru obsahu (1b) a na používanie odbornej terminológie (1b).